

BRIŽINSKI SPOMENIKI

Obdobje nastajanja: 972 – 1039

To so najstarejša slovanska in slovenska besedila in hkrati prva slovenska besedila napisana v latinici, natančneje v karolinški minuskuli (karolinška po Karlu Velikem; minuskula - majhne črke).

Zapisi so dobili ime po bavarskem mestu Freising (Briženj), kjer so jih našli. Nastali so na ozemlju okrog Vrbskega jezera. Brižinski spomeniki so trije. Prvo in tretje besedilo sta spovedna obrazca, drugo pa pridiga o grehu in pokori.

Značilnosti obdobja:

- nastajali so prvi zapiski v slovenskem jeziku
- ti zapiski niso številni; nastajali so predvsem za cerkvene potrebe
- pisci so bili večinoma duhovniki
- najstarejši ohranjeni zapisi v slovenskem jeziku- Brižinski spomeniki
- zvrsti slovenskega pismenstva: molitev, pridiga, cerkvena pesem
- njihovi izdelki so večinoma prevodi ali priredbe tujih predlogov

Vsebina:

Ded, čigar grehe omenja začetek spomenika, je Adam, prvi človek. Ker je hotel postati enak Bogu (jedel je s prepovedanega drevesa), je bil izgnan iz raja. Odvzeto u je bilo večno življenje.

Adamova dediščina, ki je prišla tudi na človeštvo, sta trpljenje in smrt. Vsak človek pa si lahko ponovno pridobi izgubljeni raj oz. posmrtno življenje, če opusti zlo in se odloči za dobro, tako kot so to naredili svetniki.

Opustiti je treba klevetanje, tatvino, ubijanje, naslado in poltenost, lažne prisege in sovraštvo. Potrebno je lačnega nahraniti, žejnega napojiti, nagega odeti,... S temi dejanji si bomo v poslednji sodbi pridobili večno srečo v raj. Ob poslednji sodbi bomo namreč odgovarjali za svoja dobra in zla dela. Še je čas, da se izpovemo in pokesamo svojih slabih dejanj in živimo tako, kot od nas pričakuje Bog.

Pomen:

Brižinski spomeniki imajo predvsem kulturni in jezikovni pomen. So prve priče o razvoju slovenskega jezika iz praslovanščine v alpsko slovenščino, prednico današnje slovenščine.

Pridiga:

Pridiga je pol literarno govorno besedilo. Pridiga – govor v cerkvi.